

No Φ.092.22/1877

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ADIELE & ΑΛΛΟΙ ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

(ΑΡ. ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ 29769/13)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

25 Φεβρουαρίου 2016

Αυτή η απόφαση θα γίνει οριστική υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44, παράγραφος 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

No Φ.092.22/1877

Στην υπόθεση Adiele και άλλοι κατά ΕΛΛΑΔΑΣ,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε επιτροπή αποτελούμενη από τους:

Mirjana Lazarina Trajkovska, Πρόεδρο,

Ledi Bianku,

Guido Raimondi,

Kristina Pardalos

Λίνο-Αλέξανδρο Σισιλιάνο,

Armen Harutyunyan,

Pauliine Koskelo, Δικαστές

Και από τον *Andrée Wampach*, αναπληρωτή, γραμματέα του τμήματος,

Αφού συσκέφθηκε σε επιτροπή στις 2 Φεβρουαρίου 2016, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση η οποία υιοθετήθηκε αυτή την ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση προέκυψε μετά από μία προσφυγή (αρ. 29769/13) η οποία στέφεται κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας και της οποίας πενήντα τρεις υπήκοοι διαφόρων εθνικοτήτων («οι προσφεύγοντες»), των οποίων η λίστα απεικονίζεται σε παράρτημα, προσέφυγαν στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο την 30^η Απριλίου 2013, δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Οι προσφεύγοντες εκπροσωπήθηκαν από τις Κες Ε.-Α. ΚΟΥΤΡΑ & Ξ. ΜΩΨΣΙΔΟΥ, Δικηγόροι του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από το πληρεξούσιο της, τον **Κο Κ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ**, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Ενημερωμένες για το δικαίωμα τους να συμμετάσχουν στη διαδικασία (άρθρο 36, παράγραφος 1 της Σύμβασης και άρθρο 44, παράγραφος 1 του Κανονισμού του Δικαστηρίου), οι Κυβερνήσεις της Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Γεωργίας, Σερβίας και Τουρκίας δεν απάντησαν.

3. Στις 12 Μαρτίου 2014, οι αιτιάσεις σχετικά με τα άρθρα 3 και 13 της Σύμβασης κοινοποιήθηκαν στη Κυβέρνηση και η προσφυγή κρίθηκε απαράδεκτη για τα επιπλέον σύμφωνα με το άρθρο 54, παράγραφος 3 του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ**A. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗΣ**

4. Οι προσφεύγοντες κρατούντο ή κρατούνται ακόμη στις Φυλακές Διαβατών της Θεσσαλονίκης ως κατηγορούμενοι ή ως καταδικασθέντες.

5. Μεταξύ αυτών, τέσσερις προσφεύγοντες αποφυλακίσθηκαν τις ακόλουθες ημερομηνίες: Ο προσφεύγων 28 στις 10 Ιανουαρίου 2013, ο προσφεύγων 37 στις 5 Μαρτίου 2013, ο προσφεύγων 38 στις 5 Φεβρουαρίου 2013, ο προσφεύγων 39 στις 8 Μαρτίου 2013. Επιπλέον, οκτώ άλλοι προσφεύγοντες μεταφέρθηκαν σε άλλες φυλακές: Ο προσφεύγων 9 (μεταφέρθηκε) τη 1^η Φεβρουαρίου 2013 στη Φυλακή της Νιγηρίτας, ο προσφεύγων 10 (μεταφέρθηκε) την 13^η Δεκεμβρίου 2012 στη Φυλακή της Κασσάνδρας, ο προσφεύγων 12 (μεταφέρθηκε) την 24^η Δεκεμβρίου 2012 στη Φυλακή της Νιγηρίτας, ο προσφεύγων 13 (μεταφέρθηκε) την 18^η Ιανουαρίου 2013 στη Φυλακή της Λάρισας, ο προσφεύγων 31 (μεταφέρθηκε) την 20^η Μαρτίου 2013 στις Φυλακές Κορυδαλλού, ο προσφεύγων 41 (μεταφέρθηκε) την 13^η Φεβρουαρίου 2013 στη Φυλακή της Κασσάνδρας, ο προσφεύγων 52 (μεταφέρθηκε) την 11^η Φεβρουαρίου 2013 στη Φυλακή της Κασσάνδρας, ο προσφεύγων 53 (μεταφέρθηκε) την 18^η Ιανουαρίου 2013 στη Φυλακή της Νιγηρίτας.

6. Ο προσφεύγων 4 κρατήθηκε από τη 1^η Αυγούστου έως την 24^η Δεκεμβρίου 2012 στους χώρους της Αστυνομικής Διεύθυνσης Θεσσαλονίκης πριν να μεταφερθεί στις Φυλακές Διαβατών.

A. Οι προϋποθέσεις κράτησης στις Φυλακές Διαβατών κατά την εκδοχή των προσφευγόντων

7. Οι προσφεύγοντες επικαλούνται κυρίως ότι ο χώρος για τον καθένα από αυτούς δεν ξεπερνά τα 3 τετραγωνικά μέτρα. Η κατάσταση της τουαλέτας και των ντους δεν αντιστοιχεί στους κανόνες υγιεινής. Ένας χώρος τουαλέτας εξυπηρετεί δέκα άτομα περίπου. Τα κελιά δεν θερμαίνονται επαρκώς, και επιπλέον, οι προσφεύγοντες που δεν είναι καπνιστές εκτίθενται στο παθητικό κάπνισμα.

8. Επιπλέον, οι τοξικομανείς προσφεύγοντες παραπονιούνται για το γεγονός ότι από τον εγκλεισμό τους, υποβλήθηκαν σε διαδικασία αποτοξίνωσης χωρίς να τους παρακολουθήσει ειδικός γιατρός και ψυχολόγος. Κατά τη διάρκεια των πρώτων ημερών, οι τοξικομανείς στερούντο εντελώς ουσιών (πράγμα που τους προκάλεσε κρίσεις πανικού, δυνατούς πόνους στα οστά, ναυτίες και εμετούς, και μάλιστα κρίσεις επιληψίας γι' αυτούς που έκαναν χρήση βαρβουτιρικών).

No Φ.092.22/1877

B. Οι προϋποθέσεις κράτησης στις Φυλακές Διαβατών κατά την εκδοχή της Κυβέρνησης

9. Η Κυβέρνηση διαβεβαιώνει ότι το εμβαδόν κάθε δωματίου της φυλακής ανέρχεται στα 23,68 τετραγωνικά μέτρα. Αυτό το εμβαδόν συμπεριλαμβάνει μία τουαλέτα 2,77 τετραγωνικών μέτρων. Το δωμάτιο έχει πέντε κουκέτες, ένα κομοδίνο για κάθε κρατούμενο, ένα τραπέζι και καρέκλες όπου οι κρατούμενοι παίρνουν τα γεύματά τους και μία τηλεόραση. Φιλοξενεί δέκα άτομα. Ανάλογα με τις ανάγκες, μπορεί να υπάρχουν δωμάτια για μη καπνιστές.

10. Το καθάρισμα των δωματίων (δύο φορές ημερησίως) εναπόκειται στους κρατούμενους εκ των οποίων οι περισσότεροι δούλεψαν για το έργο αυτό.

11. Το κεντρικό σύστημα θέρμανσης λειτουργεί μία ώρα το πρωί (από τις 6.00 έως τις 7.00) και δύο ώρες το βράδυ (20.00 με 22.00). Στο παλαιό τμήμα της φυλακής, το ζεστό νερό παρέχεται από τις 13.00 έως τις 14.00 και από τις 16.00 έως τις 00.30 και στο καινούργιο τμήμα από τις 6.00 έως τις 7.00, από τις 13.00 έως τις 13.30 και από τις 20.00 έως τις 22.00.

12. Η Κυβέρνηση δίνει κάποια εβδομαδιαία παραδείγματα μενού για να αποδείξει ότι τα γεύματα των κρατουμένων είναι ισορροπημένα και περιέχουν όλα τις αναγκαίες θρεπτικές τροφές.

13. Η φυλακή είναι εξοπλισμένη με ιατρικό κέντρο όπου εργάζονται μόνιμα τέσσερις επαγγελματίες νοσοκόμοι οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για να χορηγούν τις ιατρικές αγωγές που συνταγογραφούνται στους κρατούμενους και να κάνουν τις απλές ιατρικές πράξεις. Ένας παθολόγος επισκέπτεται τη φυλακή τρεις φορές την εβδομάδα και ένας οδοντίατρος μία φορά την εβδομάδα. Ένα παράρτημα του Κέντρου θεραπείας εξαρτημένων ατόμων λειτουργεί επίσης μέσα στη φυλακή.

14. Κάθε όροφος διαθέτει τη δική του αυλή προκειμένου να αποφεύγεται η επαφή μεταξύ των κρατούμενων σε διαφορετικές πτέρυγες. Οι κρατούμενοι μπορούν να μένουν εκεί από έξι έως οκτώ ώρες ημερησίως. Κάθε αυλή μπορεί να φιλοξενήσει 120 κρατούμενους.

15. Οι κρατούμενοι έχουν τη δυνατότητα να κάνουν σωματική άσκηση παίζοντας μπάσκετ, βόλεϊ ή ποδόσφαιρο.

16. Μουσικές ή θεατρικές διοργανώσεις λαμβάνουν χώρα κατά διαστήματα από εθελοντές.

No Φ.092.22/1877

17. Μέσα στη φυλακή λειτουργεί επίσης μία βιβλιοθήκη και ένα σχολείο «δεύτερης ευκαιρίας».

II. ΤΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ & Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

18. Για το κατάλληλο εσωτερικό δίκαιο και τη πρακτική παραπέμπουμε στην απόφαση Χατζηβασιλειάδης κ. της Ελλάδας (αρ. 51618/12, παράγραφοι 17-21, 26 Νοεμβρίου 2013).

III. ΟΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ & ΔΙΕΘΝΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

A. Οι εκθέσεις του Συνηγόρου του Πολίτη

19. Σε έκθεση της 31^{ης} Ιουλίου 2014 που συντάχθηκε μετά την επίσκεψη του με ημερομηνία 2 Ιουλίου 2013, ο Συνήγορος του Πολίτη σημείωνε ότι η Φυλακή των Διαβατών είχε χωρητικότητα 360 κρατουμένων αλλά την ημερομηνία της επίσκεψης του φιλοξενούσε 597. Υπογράμμισε ότι τα κελιά που είχαν χωρητικότητα 4 κρατουμένων φιλοξενούσαν δέκα και αυτά που είχαν σχεδιαστεί για ένα κρατούμενο φιλοξενούσαν 4.

20. Η θέρμανση και η παροχή ζεστού νερού φαινόταν ανεπαρκείς σύμφωνα με τις πληροφορίες των κρατουμένων. Το σωφρονιστικό προσωπικό επικαλείτο την ανεπάρκεια των πιστώσεων για τη πραγματοποίηση των εργασιών θέρμανσης για τη παροχή (τον εφοδιασμό) νερού και το αποχετευτικό σύστημα αλλά επίσης για τη κάλυψη των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης.

21. Η φυλακή δεν διέθετε τραπεζαρία και τα γεύματα διανέμονταν στο κελί και καταναλωνόταν στα κρεβάτια.

22. Ένα από τα πιο μεγάλα προβλήματα της φυλακής συνίστατο στη σημαντική μείωση του προϋπολογισμού της κυρίως ότι αφορούσε τη τροφή των κρατουμένων. Σχετικά με τις ανάγκες σε ρούχα των κρατουμένων και σε προϊόντα σωματικής υγιεινής, μία προσπάθεια είχε γίνει προκειμένου να διασφαλιστεί ώστε οι δαπάνες να καλύπτονται από ένα ταμείο αλληλεγγύης. Ωστόσο, τα ποσά που ελήφθησαν ήταν ιδιαίτερα μέτρια και δεν επαρκούσαν να καλύψουν τις βασικές ανάγκες των κρατουμένων.

23. Στα πορίσματα του, ο Συνήγορος του Πολίτη υπογράμμισε ότι η φυλακή αντιμετώπιζε μεγάλο πρόβλημα υπερπληθυσμού. Παρά τις προσπάθειες που έγιναν για να μετριάσουν τις επιπτώσεις, η κατάσταση στα δωμάτια και τα κελιά ήταν ιδιαίτερα δύσκολη, και

No Φ.092.22/1877

μάλιστα αποπνικτική, λόγω του μεγάλου βαθμού των κρατουμένων, και συνεπώς, των κακών συνθηκών υγιεινής και της απουσίας εξαερισμού.

B. Οι εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (CPT)

24. Στην έκθεση της με ημερομηνία 5 Ιουλίου 2013 η οποία συντάχθηκε κατόπιν της επίσκεψης της από τις 4 έως τις 16 Απριλίου 2013, η ΕΠΒ (CPT) επεσήμανε ότι η Φυλακή των Διαβατών, επίσημης χωρητικότητας 250 κρατουμένων, φιλοξενούσε 590. Η φυλακή διαθέτει 53 κελιά, το καθένα μεγέθους 24 τετραγωνικών μέτρων και φιλοξενεί 10 κρατούμενους το καθένα, 10 κελιά 11 τετραγωνικών μέτρων το καθένα και φιλοξενεί 4 κρατούμενους το καθένα και 3 κελιά όπου διαμένουν κρατούμενες γυναίκες. Η πρόσβαση στο φυσικό φως και ο εξαερισμός στα κελιά είναι επαρκείς και υπάρχουν και σκαμπό. Τα μπάνια έχουν τέσσερις τουαλέτες καθώς και ένα νιπτήρα ο οποίος χρησιμεύει επίσης για το πλύσιμο των ασπρόρουχων και των πιάτων.

ΝΟΜΙΚΑ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

25. Οι προσφεύγοντες παραπονιούνται για τις συνθήκες κράτησης τους στις Φυλακές Διαβατών. Επικαλούνται παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης από αυτή την άποψη, η οποία έχει ως ακολούθως:

« Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθεί σε βάσανα ούτε εις ποινάς η μεταχείρισιν απανθρώπους ή εξευτελιστικής».

A. Επί του παραδεκτού.

1. Σχετικά με τους προσφεύγοντες 9, 10, 12, 13, 28, 31, 37, 38, 39, 41, 52 και 53.

26. Η Κυβέρνηση επικαλείται τη μη εξάντληση των εσωτερικών ένδικων μέσων με υπαιτιότητα αυτών των προσφευγόντων οι οποίοι είχαν αποφυλακιστεί ή μεταφερθεί σε άλλες φυλακές την ημερομηνία άσκησης της προσφυγής, ότι άσκησαν αγωγή με βάση το άρθρο 105 του εισαγωγικού νόμου του Αστικού Κώδικα.

27. Οι προσφεύγοντες αντιτίθενται στη θεωρία αυτή και υπογραμμίζουν ότι η ανωτέρω ειρημένη αγωγή στερείται κάθε αποτελεσματικότητας.

No Φ.092.22/1877

α) Οι προσφεύγοντες 28, 37, 38 και 39

28. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει τη νομολογία του σύμφωνα με την οποία σχετικά με την εξάντληση των εσωτερικών ένδικων μέσων, η κατάσταση μπορεί να είναι διαφορετική μεταξύ ενός προσώπου που κρατήθηκε υπό συνθήκες που εκτιμά αντίθετες με το άρθρο 3 της Σύμβασης και που προσφεύγει στο Δικαστήριο μετά την αποφυλάκιση του και ενός ατόμου το οποίο προσφεύγει στο Δικαστήριο ενώ συνεχίζει να κρατείται υπό τις συνθήκες που καταγγέλλει (Χατζηβασιλειάδης κ. Ελλάδα (Δεκέμβριος), αρ. 51618/12, παράγραφος 30, 26 Νοεμβρίου 2013). Πράγματι, προκειμένου ένα σύστημα προστασίας των δικαιωμάτων των κρατουμένων που εγγυάται το άρθρο 3 της Σύμβασης να είναι αποτελεσματικό, οι προληπτικές προσφυγές και οι προσφυγές αποζημίωσης πρέπει να συνυπάρχουν συμπληρωματικά. Η ιδιαίτερη σημασία αυτής της διάταξης επιβάλλει ώστε τα Κράτη να καταρτίσουν, πέρα από μία απλή προσφυγή αποζημίωσης, ένα πραγματικό μηχανισμό που μπορεί να δώσει γρήγορα τέλος σε κάθε μεταχείριση αντίθετη με το άρθρο 3 της Σύμβασης. Ελλείπει ενός τέτοιου μηχανισμού, η προοπτική πιθανής αποζημίωσης θα κινδύνευε να νομιμοποιήσει μη συμβατές με το άρθρο αυτό και να αποδυναμώσει σοβαρά την υποχρέωση των Κρατών να θέσουν τις νόρμες (τους κανόνες) τους σε συμφωνία με τις απαιτήσεις της Σύμβασης (Ananyev et autres κ. Ρωσίας, αρ. 42525/07 και 60800/08, παράγραφος 98, 10 Ιανουαρίου 2012. Ανωτέρω αναφερόμενος Χατζηβασιλειάδης, παράγραφος 29). Το Δικαστήριο υπενθυμίζει επιπλέον ότι στην απόφαση του Α.Φ. κ. Ελλάδα (αρ. 53709/11, παράγραφοι 55-60, 13 Ιουνίου 2013), εκτίμησε ότι άρμοζε να εξετάσουμε εάν οι διατάξεις ενός νομοθετικού ή κανονιστικού κειμένου των οποίων επιδέχεται να γίνει επίκληση με σκοπό μία αγωγή, κατ' εφαρμογή του άρθρου 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα, ήταν συνταγμένες με όρους επαρκώς ακριβείς και εγγυόταν δικαιώματα «εννόμου προστασίας» (όπ.π. παράγραφος 32).

29. Στη προκειμένη περίπτωση, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι αυτοί οι τέσσερις προσφεύγοντες αποφυλακίσθηκαν τις ακόλουθες ημερομηνίες: Ο προσφεύγων 28 την 10^η Ιανουαρίου 2013, ο προσφεύγων 37 την 5^η Μαρτίου 2013, ο προσφεύγων 38 την 5^η Φεβρουαρίου 2013, ο προσφεύγων 39 την 8^η Μαρτίου 2013. Προσφεύγοντας στο Δικαστήριο στις 30 Απριλίου 2013 δεν στόχευαν, προφανώς, να εμποδίσουν τη συνέχιση της κράτησης τους υπό συνθήκες απάνθρωπες ή εξευτελιστικές αλλά να έχουν

No Φ.092.22/1877

μεταγενέστερη διαπίστωση του άρθρου 3 της Σύμβασης από το Δικαστήριο, και ενδεχομένως, αποζημίωση για την ηθική βλάβη που εκτιμούν ότι υπέστησαν.

30. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι οι προσφεύγοντες κρατούνταν στις Φυλακές Διαβατών και υπόκειντο έτσι στις διατάξεις του Σωφρονιστικού Κώδικα. Από αυτή την άποψη η παρούσα υπόθεση διαφέρει λοιπόν από τις υποθέσεις Αδαμαντίδης (αρ. 10587/10, 17 Απριλίου 2014), *de los Santos et de la Cruz* (αρ. 2134/12 και 2161/12, 26 Ιουνίου 2014), *A.L.K.* (αρ. 63542/11, 11 Δεκεμβρίου 2014) και *Mohamed* (αρ. 70586/11, 11 Δεκεμβρίου 2014) που επικαλέστηκαν οι προσφεύγοντες και αφορούσαν τις συνθήκες κράτησης στα αστυνομικά τμήματα και στα κέντρα κράτησης στα οποία ο Σωφρονιστικός Κώδικας δεν εφαρμόζεται. Διαφέρει επίσης από την υπόθεση Κουταλίδης κ. Ελλάδα, αρ. 18785/13, 27 Νοεμβρίου 2014, την οποία επίσης επικαλέστηκαν οι προσφεύγοντες, στην οποία η προσφυγή είχε ασκηθεί ενώ το πρόσωπο ήταν ακόμη υπό κράτηση.

31. Οι κύριες αιτιάσεις αυτών των προσφευγόντων που αφορούν τις προϋποθέσεις κράτησης και διατυπώθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, αναφέρονται κυρίως στον υπερπληθυσμό που επικρατεί στη φυλακή αυτή, σε προβλήματα υγιεινής και σε ανεπάρκεια φαγητού. Λοιπόν κατά τη γνώμη του Δικαστηρίου, τα άρθρα 21, 25 και 32 του Σωφρονιστικού Κώδικα εγγυώνται υποκειμενικά δικαιώματα στους τομείς αυτούς και μπορεί να γίνει επίκληση αυτών ενώπιον των δικαστηρίων. Η αγωγή αποζημίωσης που στηρίζεται στο άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα συνδυασμένο με τα ανωτέρω αναφερόμενα άρθρα του Σωφρονιστικού Κώδικα, και επίσης με το άρθρο 3 της Σύμβασης που εφαρμόζεται απευθείας στην εσωτερική έννομη τάξη, αποτελούσε έτσι ένδικο μέσον το οποίο έπρεπε να ασκήσουν οι προσφεύγοντες.

32. Προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί για μη εξάντληση των εσωτερικών ένδικων μέσων κατ' εφαρμογή του άρθρου 35, παράγραφοι 1 και 4 της Σύμβασης, στο μέτρο που αφορά τους ανωτέρω ειρημένους προσφεύγοντες.

β) Οι προσφεύγοντες 9, 10, 12, 13, 31, 41, 52 και 53

33. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι η αγωγή του ανωτέρω ειρημένου άρθρου 105 αποτελεί καθαρή προσφυγή αποζημίωσης η οποία θα επέτρεπε σε ένα πρόσωπο να ζητήσει και να λάβει αποζημίωση όταν αυτό μόλις αποφυλακισθεί θα επιθυμούσε να παραπονεθεί για τις συνθήκες κράτησης του στη φυλακή όπου εκρατείτο. Ωστόσο, αυτή η προσφυγή δεν επιτρέπει στον ενδιαφερόμενο να έχει βελτίωση των συνθηκών κράτησης

No Φ.092.22/1877

του. Της λείπει λοιπόν ο προληπτικός χαρακτήρας με την έννοια της απόφασης Ananyev και άλλοι (ανωτέρω, παράγραφος 98).

34. Λοιπόν, όταν οι προσφεύγοντες προσέφυγαν στο Δικαστήριο στις 30 Απριλίου 2013, συγχρόνως με τους άλλους προσφεύγοντες, δεν είχαν αποφυλακισθεί όπως οι προσφεύγοντες 28, 37, 38 και 39 αλλά μεταφέρθηκαν σε άλλες φυλακές για να συνεχίσουν τη ποινή τους. Η αγωγή του άρθρου 105 δεν τους είναι καθόλου χρήσιμη ενόψει των λόγων που αναπτύχθηκαν στη παράγραφο 28 ανωτέρω και του σωφρονιστικού υπερπληθυσμού που υπάρχει συχνά στην Ελλάδα.

35. Το Δικαστήριο απορρίπτει λοιπόν την ένσταση της Κυβέρνησης στο μέτρο που αφορά αυτούς τους προσφεύγοντες. Διαπιστώνοντας ωστόσο ότι οι αιτιάσεις τους δεν είναι προδήλως αβάσιμες με την έννοια του άρθρου 35, παράγραφος 3 α) της Σύμβασης και δεν αντιτίθενται σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου, τις κηρύσσει παραδεκτές.

2. Σχετικά με τον προσφεύγοντα 19

36. Στη προκειμένη περίπτωση, ο προσφεύγων απεβίωσε στις 3 Σεπτεμβρίου 2014, άρα μεταγενέστερα της άσκησης της παρούσας προσφυγής. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, σε πολλές υποθέσεις όπου ένας προσφεύγων είχε αποβιώσει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, έλαβε υπόψη την βούληση της συνέχισης αυτής που εξέφρασαν οι κληρονόμοι ή οι συγγενείς. Αντίθετα, έχει ως να διαγράφει τις προσφυγές από το πινάκιο όταν κανένας κληρονόμος ή συγγενής δεν θέλει τη συνέχιση της δίκης (Léger κ. Γαλλίας (διαγραφή) (GC), αρ. 19324/02, παράγραφοι 43-44, 30 Μαρτίου 2009).

37. Στις παρατηρήσεις τους, οι εκπρόσωποι του προσφεύγοντες ζητούν από το Δικαστήριο τη μη διαγραφή της υπόθεσης από το πινάκιο όσο αφορά αυτό τον προσφεύγοντα διότι διαβεβαιώνουν ότι ψάχνουν τους συγγενείς του για να ξέρουν εάν επιθυμούν τη συνέχιση της προσφυγής. Υπογραμμίζουν επίσης ότι ο θάνατος του συνδέεται με τις συνθήκες κράτησης του.

38. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι κανένας συγγενής του προσφεύγοντος δεν εκδήλωσε, μέχρι την ημερομηνία της υιοθέτησης της παρούσας απόφασης, τη βούληση συνέχισης της προσφυγής. Σημειώνει επίσης ότι ο ισχυρισμός σύμφωνα με τον οποίο ο προσφεύγων απεβίωσε λόγω των συνθηκών κράτησης δεν στηρίζεται. Σύμφωνα με το άρθρο 37, παράγραφος 1 γ) της Σύμβασης, το Δικαστήριο εκτιμά λοιπόν ότι δεν δικαιολογείται πλέον η συνέχιση της εξέτασης αυτής. Άλλωστε, παρόμοια ζητήματα έχουν λυθεί σε άλλες

No Φ.092.22/1877

υποθέσεις που εισήχθησαν ενώπιον αυτού (Καρτέλης και άλλοι κ. Ελλάδα, αρ. 53077/13, 2015), το Δικαστήριο εκτιμά ότι η τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν απαιτεί τη συνέχιση της εξέτασης της προσφυγής.

3. Σχετικά με τους προσφεύγοντες 18 και 20

39. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 35, παράγραφος 2 β) της Σύμβασης επιβάλλει να κηρύξουμε απαράδεκτη μία προσφυγή η οποία είναι "ουσιαστικά ίδια με προσφυγή η οποία εξετάστηκε προηγουμένως από το Δικαστήριο (...), και (...) δεν περιέχει νέα γεγονότα". Στο πλαίσιο αυτό, διαπιστώνει ότι οι προσφεύγοντες 18 και 20 απεικονίζονται επίσης μεταξύ αυτών που προσέφυγαν στο Δικαστήριο στη προσφυγή Patrikis και άλλοι κ. Ελλάδα (αρ. 50622/13) και Παπαδάκης και άλλοι κ. Ελλάδα (αρ. 34083/13) σχετικά με τις προϋποθέσεις κράτησης στις Φυλακές Διαβατών.

40. Σχετικά με τον προσφεύγοντα 18, το Δικαστήριο σημειώνει ότι στην ανωτέρω απόφαση του Patrikis και άλλοι, κατέληξε σε παραβίαση των άρθρων 3 και 13 όσο αφορά αυτόν τον προσφεύγοντα λόγω των συνθηκών κράτησης του στις Φυλακές Διαβατών. Ευθύνη αυτού να φέρει νέα γεγονότα όπως το απαιτεί το άρθρο 35, παράγραφος 2 β), η παρούσα προσφυγή, στο μέτρο που τον αφορά, έχει να κάνει με τα ίδια γεγονότα και με τις ίδιες αιτιάσεις με αυτές που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο στην ανωτέρω αναφερόμενη υπόθεση (δείτε στο πλαίσιο αυτό την υπόθεση Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) κ. της Ελβετίας (αρ.2) (GC), αρ. 32772/02, παράγραφος 63, ΕΔΔΑ-2009-) και πρέπει, λοιπόν, να κηρυχθεί απαράδεκτη κατ' εφαρμογή του άρθρου 35, παράγραφος 4 της Σύμβασης.

41. Σχετικά με τον προσφεύγοντα 20, το Δικαστήριο σημειώνει ότι αυτός παραιτήθηκε από τη προσφυγή του στην ανωτέρω ειρηνόμενη υπόθεση Παπαδάκης και άλλοι διότι όντας προσφεύγων στη παρούσα υπόθεση, ήταν εκ παραδρομής που είχε συμπεριληφθεί στη πρώτη. Το Δικαστήριο είχε διαγράψει, λοιπόν, την υπόθεση από το πινάκιο όσο τον αφορούσε χωρίς να εξετάσει τις αιτιάσεις του. Συνεπώς, πρέπει να εξεταστεί η περίπτωση του στη παρούσα υπόθεση.

4. Οι άλλοι προσφεύγοντες

42. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι οι αιτιάσεις των προσφευγόντων 1-17, 20-27, 29-36 και 40-53 δεν είναι προδήλως αβάσιμες με την έννοια του άρθρου 35, παράγραφος 3 α) της

No Φ.092.22/1877

Σύμβασης και δεν αντιτίθενται σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου. Τις κηρύσσει λοιπόν παραδεκτές.

B. Επί της ουσίας

43. Η Κυβέρνηση αναφέρεται στην εκδοχή της των συνθηκών κράτησης στις Φυλακές Διαβατών και υπογραμμίζει ότι ακόμη κι' αν αυτές δεν είναι πλήρως ικανοποιητικές, δεν ξεπερνούν το όριο σοβαρότητας για να χαρακτηρισθούν απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης με την έννοια του άρθρου 3 της Σύμβασης.

44. Οι προσφεύγοντες αναφέρονται στη δική τους εκδοχή και επιμένουν στο πρόβλημα του υπερπληθυσμού που επικρατεί στη φυλακή αυτή.

45. Όσο αφορά τις υλικές συνθήκες κράτησης και κυρίως ο υπερπληθυσμός στις φυλακές, το Δικαστήριο παραπέμπει στις αρχές που απορρέουν από τη νομολογία του όπως τις επανέλαβε στις αποφάσεις του Ananyev και άλλοι (ανωτέρω, παράγραφοι 139 έως 159) και Tzámαλης και άλλοι κ. Ελλάδας (αρ. 15894/09, παράγραφοι 38-40, 4 Δεκεμβρίου 2012). Υπενθυμίζει επίσης ότι, όταν ο έγκλειστος υπερπληθυσμός φθάνει ένα κάποιο επίπεδο, η έλλειψη χώρου σε ένα σωφρονιστικό ίδρυμα μπορεί να αποτελέσει το κεντρικό στοιχείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη στην αξιολόγηση της συμμόρφωσης μίας δεδομένης κατάστασης με το άρθρο 3 της Σύμβασης (δείτε με την έννοια αυτή, Karalevičius κ. Λιθουανίας, αρ. 53254/99, 7 Απριλίου 2007).

46. Ιδιαίτερα σχετικά με τον τελευταίο αυτόν παράγοντα, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι όταν αντιμετώπισε περιπτώσεις προφανούς υπερπληθυσμού, έκρινε ότι αυτό το στοιχείο από μόνο του αρκούσε για να καταλήξει στη παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης. Κατά γενικό κανόνα, επρόκειτο για περιπτώσεις όπου ο προσωπικός χώρος που παραχωρείτο σ' ένα προσφεύγοντα ήταν μικρότερος από 3 τετραγωνικά μέτρα (Kantyreva κ. Ρωσίας, αρ. 37213/02, παράγραφοι 50-51, 21 Ιουνίου 2007, Andreï Frolov κ. Ρωσίας, αρ. 205/02, παράγραφοι 47-49, 29 Μαρτίου 2007, Kadikis κ. Λετονίας, αρ. 62393/00, παράγραφοι 55, 4 Μαΐου 2006, Melnik κ. Ουκρανίας, αρ. 72286/01, παράγραφος 102, 28 Μαρτίου 2006). Αντιθέτως, όταν η έλλειψη χώρου δεν ήταν τόσο προφανής, το Δικαστήριο έλαβε υπόψη άλλες πτυχές που αφορούν τις υλικές συνθήκες κράτησης για να αξιολογήσει τη συμμόρφωση μίας δεδομένης κατάστασης με το άρθρο 3 της Σύμβασης. Έτσι ακόμη και στις περιπτώσεις όπου ένας προσφεύγων διέθετε ένα κελί μεγαλύτερου προσωπικού χώρου, μεταξύ 3 και 4 τετραγωνικών μέτρων, το Δικαστήριο κατέληξε στη

No Φ.092.22/1877

παραβίαση του άρθρου 3 λαμβάνοντας υπόψη τη πενιχρότητα συνδυασμένη, για παράδειγμα, με την αποδεδειγμένη απουσία κατάλληλου εξαερισμού και φωτισμού (Vlasson κ. Ρωσίας, αρ. 78146/01, παράγραφος 84, 12 Ιουνίου 2008, Babouchkine κ. Ρωσίας, αρ. 67253/01, παράγραφος 44, 18 Οκτωβρίου 2007, Trepachkine κ. Ρωσίας, αρ. 36898/03, παράγραφος 94, 19 Ιουνίου 2007, και Peers κ. Ελλάδας, αρ. 28524/95, παράγραφοι 70-72, ΕΔΔΑ 2001-III).

47. Το Δικαστήριο σημειώνει στην έκθεση του που καταρτίστηκε μετά την επίσκεψη του με ημερομηνία 2 Ιουλίου 2013, ο Συνήγορος του Πολίτη υπογράμμισε ότι η Φυλακή των Διαβατών αντιμετώπιζε, μεταξύ άλλων, μεγάλο πρόβλημα υπερπληθυσμού και ότι η κατάσταση στα κελιά και τα δωμάτια ήταν ιδιαίτερα δύσκολη. Τα κελιά έχοντας χωρητικότητα 4 κρατούμενων, φιλοξενούσε δέκα και αυτά που είχαν σχεδιαστεί για ένα κρατούμενο φιλοξενούσαν 4. Επεσήμανε ότι η φυλακή είχε χωρητικότητα 360 κρατουμένων αλλά την ημερομηνία της επίσκεψης φιλοξενούσε 597. Επιπλέον, η θέρμανση και η παροχή ζεστού νερού φαινόταν ανεπαρκείς και το σωφρονιστικό προσωπικό επικαλέσθηκε την ανεπάρκεια πιστώσεων για τη πραγματοποίηση εργασιών για τη κάλυψη των εξόδων λειτουργίας και συντήρησης. Τέλος, η φυλακή δεν διέθετε τραπεζαρία και τα γεύματα διανέμονταν στο κελί και καταναλώνονταν στα κρεβάτια.

48. Από τη πλευρά της, στην έκθεση της που συντάχθηκε κατόπιν της επίσκεψης της από τις 4 έως τις 7 Απριλίου 2013, η ΕΠΒ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας) σημείωνε ότι η φυλακή διέθετε συγκεκριμένα 53 κελιά μεγέθους 24 τετραγωνικών μέτρων το καθένα και φιλοξενούσαν 10 κρατούμενος το καθένα καθώς και 10 κελιά 11 τετραγωνικών μέτρων το καθένα και φιλοξενούσαν 4 κρατούμενους το καθένα.

49. Το Δικαστήριο επισημαίνει προπάντων ότι η ίδια η Κυβέρνηση διαβεβαιώνει ότι το εμβαδόν κάθε δωματίου της φυλακής ανέρχεται σε 23,68 τετραγωνικά μέτρα και περιλαμβάνει μία τουαλέτα 2,77 τετραγωνικών μέτρων. Με κατάληψη δέκα κρατουμένων ανά δωμάτιο, ο προσωπικός χώρος του καθενός είναι μικρότερος από 3 τετραγωνικά μέτρα. Αυτό το στοιχείο αρκεί στο Δικαστήριο για να θεωρήσει ότι οι συνθήκες των προσφευγόντων αναλύονται σε μεταχείριση αντίθετη από το άρθρο 3 της Σύμβασης. Επιπλέον, η ύπαρξη κρεβατιών, κομοδίνων, τραπεζιού και καρεκλών όπου οι κρατούμενοι παίρνουν τα γεύματά τους (παράγραφος 9 ανωτέρω) είναι ένα στοιχείο που συμβάλλει στη περαιτέρω μείωση του προσωπικού χώρου των προσφευγόντων.

No Φ.092.22/1877

50. Αυτές οι διαπιστώσεις απαλλάσσουν το Δικαστήριο να εξετάσει τις άλλες πτυχές της κράτησης των προσφευγόντων.

51. Το Δικαστήριο κατέληξε ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης όσο αφορά αυτούς τους προσφεύγοντες.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΟ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

52. Επικαλούμενοι τα συνδυασμένα άρθρα 3 και 14 της Σύμβασης, οι προσφεύγοντες παραπονούνται ότι δεν διέθεταν πραγματική προσφυγή για να παραπονεθούν για τις συνθήκες κράτησης τους.

53. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι η ελληνική έννομη τάξη δεν στερείται διατάξεων που να επιτρέπουν στους κρατούμενους να παραπονεθούν για τις συνθήκες κράτησης τους: Το άρθρο 572 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προβλέπει τη προσφυγή στον εισαγγελέα ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την εκτέλεση των ποινών και την εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και το άρθρο 6 του νόμου 2776/1999 τη προσφυγή στον εισαγγελέα που έχει την εποπτεία της φυλακής και τη προσφυγή στο πειθαρχικό συμβούλιο της φυλακής.

54. Σχετικά με τις συνθήκες κράτησης, το Δικαστήριο κατέληξε σε κάποιες υποθέσεις (Vaden κ. Ελλάδα, αρ. 35115/03, παράγραφοι 30-33, 29 Μαρτίου 2007 και Τσίβης κ. Ελλάδα, αρ. 11553/05, παράγραφοι 18-20, 6 Δεκεμβρίου 2007) ότι οι προσφεύγοντες δεν είχαν εξαντλήσει τα εσωτερικά ένδικα μέσα, υπαιτιότητα που χρησιμοποίησαν τα ένδικα μέσα που προβλέπονται στο άρθρο 572 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και στο άρθρο 6 του Νόμου 2776/1999. Στις υποθέσεις αυτές, οι προσφεύγοντες διαμαρτύρονταν για τις ιδιαίτερες περιστάσεις που τους επηρέαζαν προσωπικά τόσο ως άτομα και στις οποίες εκτιμούσαν ότι οι σωφρονιστικές αρχές μπορούσαν να δώσουν τέλος λαμβάνοντας κατάλληλα μέτρα. Αντιθέτως, διαβεβαίωσε, επανειλημμένα, στο μέτρο που ο προσφεύγων επικαλείται ότι επηρεάσθηκε προσωπικά από τις γενικές συνθήκες κράτησης στη φυλακή, όπως στη προκειμένη περίπτωση, τα ένδικα μέσα που προβλέπονται στα ανωτέρω ειρημένα άρθρα 6 και 572 δεν χρησίμευαν σε τίποτα (δείτε μεταξύ πολλών άλλων, Παπακωνσταντίνου κ. Ελλάδα, αρ. 50765/11, άρθρο 51, 13 Νοεμβρίου 2014).

55. Το Δικαστήριο δεν βλέπει κανένα λόγο να παρεκκλίνει, στη παρούσα υπόθεση, από τη πάγια νομολογία του στο θέμα αυτό.

56. Υπάρχει λοιπόν παραβίαση του άρθρου 13 συνδυασμένο με το άρθρο 3 της Σύμβασης.

No Φ.092.22/1877

III. ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ

57. Ο προσφεύγων 4 παραπονείται επίσης, πάντα υπό το άρθρο 3, για τις συνθήκες κράτησης του στους χώρους της Αστυνομικής Διεύθυνσης Θεσσαλονίκης όπου κρατήθηκε από τη 1η Αυγούστου έως τις 24 Δεκεμβρίου 2012 πριν να μεταφερθεί στη Φυλακή Διαβατών.

58. Η Κυβέρνηση δεν παρουσιάζει παρατηρήσεις επί του θέματος αυτού.

59. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι δυνάμει του άρθρου 35, παράγραφος 1 της Σύμβασης, μπορεί να της αναταθεί μία υπόθεση μόνο "μέσα σε προθεσμία έξι μηνών αρχής γινομένης από την ημερομηνία της οριστικής εσωτερικής απόφασης". Επαναλαμβάνει επιπλέον ότι στις υποθέσεις στις οποίες υπάρχει "συνεχής κατάσταση", η προθεσμία των έξι μηνών αρχίζει να τρέχει από τη στιγμή που η κατάσταση αυτή έλαβε τέλος (δείτε, μεταξύ πολλών άλλων, *Seleznev κ. Ρωσίας*, αρ. 15591/03, παράγραφος 34, 26 Ιουνίου 2008).

60. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι δεν υπάρχει καμία ιδιαίτερη περίπτωση που να του επιτρέπει να θεωρήσει ότι η κράτηση του προσφεύγοντος στους ανωτέρω αναφερόμενους χώρους και η μεταγενέστερη κράτηση τους στη Φυλακή Διαβατών αποτελούν "συνεχή κατάσταση" που να δικαιολογεί εξέταση του συνόλου της περιόδου κράτησης για την οποία παραπονείται ο προσφεύγων. Οι συνθήκες κράτησης σε αστυνομικό τμήμα όντας διαφορετικές από πολλές απόψεις με αυτές σε φυλακή, η μεταφορά του προσφεύγοντος 4 στη Φυλακή Διαβατών σημειώνει καθαρή διακοπή σε σχέση με την έγκλειστη κατάσταση του (δείτε *mutatis mutandis*, *Κανάκης κ. Ελλάδας* (αρ. 2), αρ. 40146/11, παράγραφος 92, 12 Δεκεμβρίου 2013).

61. Προκύπτει ότι αυτή η πτυχή της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί για μη τήρηση της προθεσμίας των έξι μηνών κατ' εφαρμογή του άρθρου 35, παράγραφοι 1 και 4 της Σύμβασης.

IV. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

62. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

"Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση".

A. Ζημιά

63. Οι προσφεύγοντες ζητούν 24.000 Ευρώ ως ηθική βλάβη που υπέστησαν λόγω της παραβίασης του άρθρου 3 και 9.000 Ευρώ λόγω αυτής του άρθρου 13. Ζητούν επίσης ώστε αυτά τα ποσά να κατατεθούν απευθείας στο τραπεζικό λογαριασμό που αναγράφεται από τους εκπροσώπους τους.

64. Η Κυβέρνηση εκτιμά ότι η διαπίστωση παραβίασης αποτελούσε στη συγκεκριμένη περίπτωση επαρκή ικανοποίηση λαμβάνοντας υπόψη κυρίως το γεγονός ότι οι προσφεύγοντες εργαζόταν στη φυλακή με τρόπο ώστε περνούσαν το μεγαλύτερο μέρος της μέρας τους έξω από το κελί τους. Ωστόσο, στη περίπτωση που το Δικαστήριο επιθυμεί να χορηγήσει μία αποζημίωση, αυτή δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 8.000 Ευρώ για τους προσφεύγοντες που κρατήθηκαν περισσότερο από τρία χρόνια, 7.000 Ευρώ γι' αυτούς που κρατήθηκαν μεταξύ δύο και τρία χρόνια, 6.000 Ευρώ γι' αυτούς που κρατήθηκαν μεταξύ ένα και δύο χρόνια και 3.000 Ευρώ γι' αυτούς που κρατήθηκαν για περίοδο μικρότερη από ένα χρόνο. Η Κυβέρνηση καλεί επίσης το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση της απευθείας καταβολής του ποσού στο λογαριασμό των εκπροσώπων.

65. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι συντρέχει λόγος να χορηγηθούν, στον καθένα από τους προσφεύγοντες, 7.000 Ευρώ ως ηθική βλάβη, ποσό που θα κατατεθεί απευθείας στο τραπεζικό λογαριασμό που αναγράφεται από τους εκπροσώπους τους.

B. Έξοδα και δικαστικές δαπάνες

66. Οι προσφεύγοντες ζητούν επίσης ο καθένας 1.000 Ευρώ για τα έξοδα και τις δικαστικές δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου διαβεβαιώνοντας ότι σύναψαν με τους δικηγόρους τους σε συμφωνία που αφορά τις αμοιβές αυτών, η οποία θα είναι παρόμοια με συμφωνία *quota litis* (συμφωνία εργολαβίας δίκης). Ζητούν επίσης ώστε αυτά τα ποσά να κατατεθούν απευθείας στο τραπεζικό λογαριασμό που αναγράφεται από τους δικηγόρους τους.

67. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι απαιτήσεις των προσφευγόντων, εκτός του ότι είναι υπερβολικές, δεν συνοδεύονται από αναγκαία δικαιολογητικά που να επιτρέπουν τον υπολογισμό τους με ακριβή τρόπο. Επιπλέον, στο μέτρο που οι προσφεύγοντες αναφέρονται σε μελλοντικές αμοιβές που θα πρέπει να εξοφλήσουν με βάση τη συμφωνία *quota litis* που συνήψαν με τους δικηγόρους τους, πρόκειται για υποθετικά έξοδα και δικαστικές δαπάνες των οποίων η πραγματικότητα δεν μπορεί να αποδειχθεί. Εάν το

No Φ.092.22/1877

Δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει να χορηγηθεί ένα ποσό στους προσφεύγοντες στο πλαίσιο αυτό, αυτό δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 2.000 Ευρώ στο σύνολο.

68. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι προσφεύγοντες δεν προσκομίζουν αντίγραφο της συμφωνίας περί της οποίας πρόκειται αλλά δεν αμφισβητεί ότι ασκώντας τη προσφυγή και παρουσιάζοντας παρατηρήσεις, οι δικηγόροι των εκπροσώπων τους παρείχαν την αναγκαία δικαστική αρωγή. Εκτιμά λοιπόν δίκαιο να τους χορηγηθούν, από κοινού, 600 Ευρώ στο πλαίσιο αυτό. Αυτό το ποσό θα κατατεθεί απευθείας στο τραπεζικό λογαριασμό που αναφέρουν οι εκπρόσωποι τους.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

69. Το Δικαστήριο κρίνει κατάλληλο να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας επί του επιτοκίου οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρία τοις εκατό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΟΜΟΦΩΝΑ.

1. Κηρύσσει την προσφυγή παραδεκτή όσο αφορά τις αιτιάσεις των άρθρων 3 και 13 της Σύμβασης για τους προσφεύγοντες 1-17, 20-27, 29-36 και 40-53 και απαράδεκτη για τα επιπλέον.

2. Κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης.

3. Κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης συνδυασμένο με το άρθρο της 3.

4. Ορίζει ότι

α) Το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλλει στους προσφεύγοντες, μέσα σε τρεις μήνες, τα ακόλουθα ποσά, τα οποία θα κατατεθούν απευθείας στον τραπεζικό λογαριασμό που υποδεικνύεται από τις δικηγόρους τους:

i) Στον καθένα από τους προσφεύγοντες 1-17, 20-27, 29-36 και 40-53, 7.000 (επτά χιλιάδες) Ευρώ, επιπλέον κάθε ποσό που μπορεί να οφείλεται ως φόρος, για ηθική βλάβη.

ii) Από κοινού στους προσφεύγοντες 600 (εξακόσια) Ευρώ, επιπλέον κάθε ποσό που μπορεί να οφείλεται ως φόρος από αυτούς για έξοδα και δικαστικές δαπάνες.

β) Αρχής γινομένης από την λήξη της εν λόγω προθεσμίας και μέχρι την καταβολή, αυτά τα ποσά θα προσαυξηθούν με απλό τόκο σε επιτόκιο ίσο με αυτό της οριακής

No Φ.092.22/1877

χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρία τοις εκατό.

5. Απορρίπτει την αίτηση δίκαιης ικανοποίησης για τα επιπλέον.

Έγινε στη Γαλλική γλώσσα και μετά κοινοποιήθηκε γραπτώς στις 25 Φεβρουαρίου 2016, σε εφαρμογή του άρθρου 77, παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

<i>André Wampach</i> Αναπληρωτής Γραμματέας Υπογραφή	<i>Mirjana Lazarova Trajkovska</i> Πρόεδρος Υπογραφή
--	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. *Godwill ADIELE*, Νιγηριανός υπήκοος, γεννηθείς το 1982.
2. *Θωμάς Αγγέλου*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1980.
3. *Ahmat AHMAT*, Ιρακινός υπήκοος, γεννηθείς το 1983.
4. *Κυριάκος Αλεξιάδης*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1973.
5. *Γεώργιος Αλβανός*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1990.
6. *Νικόλαος Αμάτογλου*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1957.
7. *Βασίλειος Ανούδης*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1984.
8. *Παντελής Αραμπατζής*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1981.
9. *Χαράλαμπος Ασημακόπουλος*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1980.
10. *Φώτιος Ασημόγλου*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1982.
11. *Γεώργιος Μπακούσογλου*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1985.
12. *Costache CATALIN*, Ρουμάνος υπήκοος, γεννηθείς το 1986.
13. *Emmanouil CHAIDAR*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1973.
14. *Βασίλειος Χαραλαμπίδης*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1953.
15. *Darko DESPOTOVIC*, Σέρβος υπήκοος, γεννηθείς το 1988.
16. *Νικόλαος Δημόπουλος*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1986.
17. *Παναγιώτης Δήμου*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1953.
18. *Frank ECHEKWUBE*, Νιγηριανός υπήκοος, γεννηθείς το 1982.
19. *Andy-Osayomwonbor EDO*, Νιγηριανός υπήκοος, γεννηθείς το 1968.
20. *Osagie EDOBY*, υπήκοος Λιβερίας, γεννηθείς το 1975.
21. *Ιωάννης Εμετόγλου- Αμετόγλου*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1974.
22. *Έρτζαν (Έρτζιάν) Εμήνογλου (Εμίνογλου)*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1983.
23. *Γεώργιος Φραγκόπουλος*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1984.
24. *Konstantin GEORGIEV*, Βούλγαρος υπήκοος, γεννηθείς στο 1954.
25. *Μαρούδης Χουσεϊνογλου*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1959.
26. *Hristo-Krasimir HRISTOV-KOTSILOV*, Βούλγαρος υπήκοος, γεννηθείς το 1971.
27. *Παναγιώτης Ιωαννίδης*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1981.
28. *Μάριος Καμπούρης*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1975.
29. *Κοσμάς Καλαιτζής*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1961.
30. *Αθανάσιος Καραμάνης*, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1959.
31. *Nikoloz-Nikolay KAVTARADZE-KAZAEV*, Γεωργιανός υπήκοος, γεννηθείς το 1981.

No Φ.092.22/1877

32. Σάββας Κελεσιδης, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1959.
33. Selatin-Seliaan KIPTIS, Αιγύπτιος υπήκοος, γεννηθείς το 1980.
34. Χαράλαμπος Κωνσταντινίδης, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1968.
35. Χρήστος Κυριακίδης, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1975.
36. Σπυρίδων Μακρής, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1980.
37. Λέοντος Μαυροδόντης, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1958.
38. Keneth- Onyekachi OKPARA, Νιγηριανός υπήκοος, γεννηθείς το 1969.
39. Παναγιώτης Παπαζλής, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1969.
40. Ahmet SALI, Παλαιστίνιος υπήκοος, γεννηθείς το 1987.
41. Γεώργιος Σαμαράς, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1977.
42. Feizi SEFKE, Ελληνο-τούρκος υπήκοος, γεννηθείς το 1954.
43. Γεώργιος Σερίφ (Σερίφης), Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1967.
44. Veselin TOMOV, Βούλγαρος υπήκοος, γεννηθείς το 1966.
45. Χρήστος Τσακιτζής, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1978.
46. Δημήτριος Τσακιτζής, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1983.
47. Νικόλαος Τσακιτζής, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1988.
48. Roman TSANEV, Βούλγαρος υπήκοος, γεννηθείς το 1968.
49. Tkechukwu UDE, υπήκοος Ρουάντας, γεννηθείς το 1989.
50. Momir VARAGIC, Σέρβος υπήκοος, γεννηθείς το 1959.
51. Αθανάσιος Βασιλείου, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1977.
52. Δημήτριος Υψηλάντης, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1974.
53. Βασίλειος Ζωγράφος, Έλληνας υπήκοος, γεννηθείς το 1978.

Words: 5.377

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο γαλλικό υπηρεσιακό έγγραφο.

Αθήνα, 31-05-2016

Η μεταφράστρια Γ. ΠΑΛΛΑ